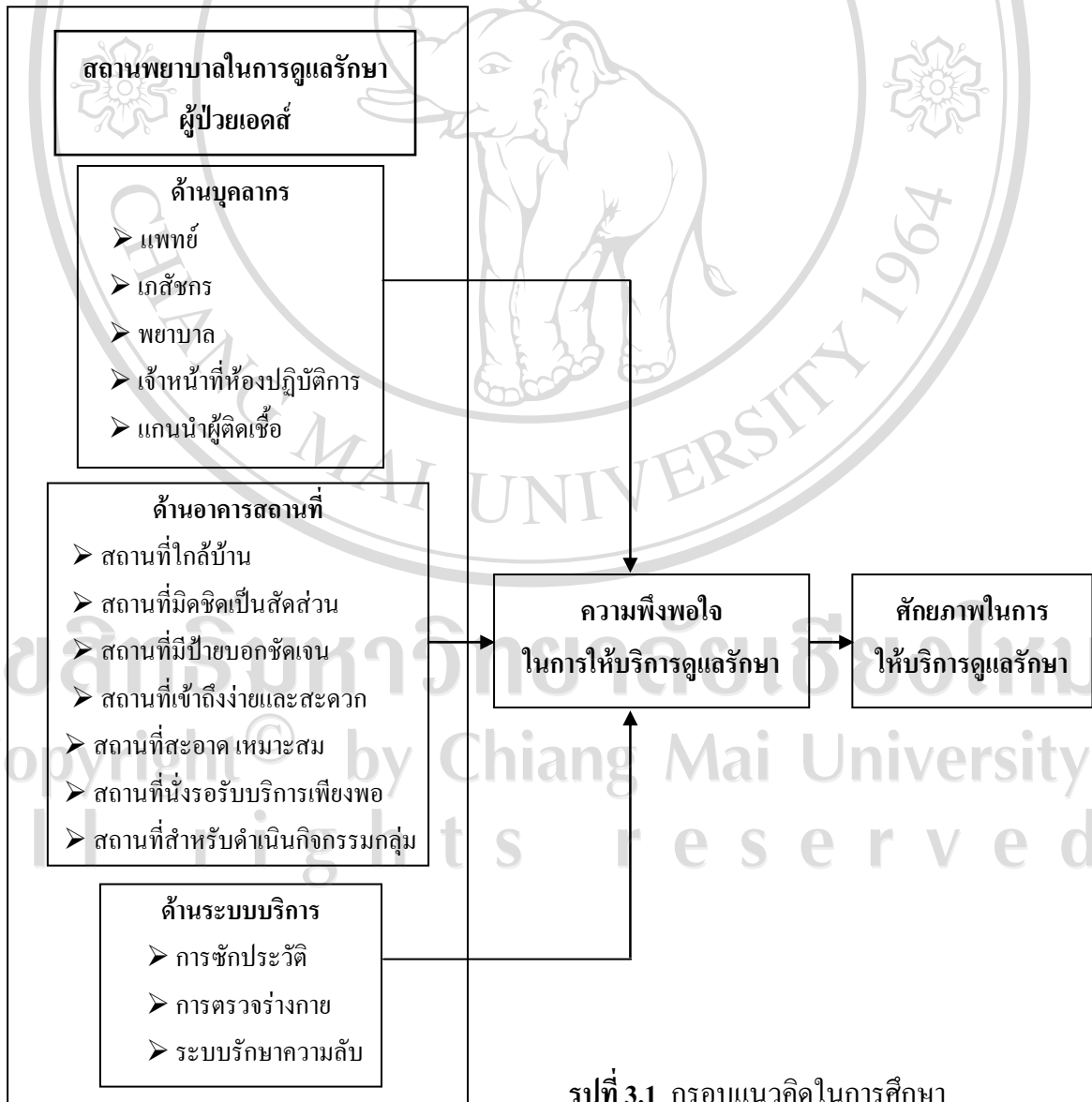

บทที่ 3

ระเบียบวิธีวิจัย

การศึกษาเรื่องการวิเคราะห์ศักยภาพในการให้บริการดูแลรักษาผู้ป่วยเอดส์ของโรงพยาบาลในจังหวัดเชียงใหม่ มีวิธีการศึกษาดังนี้

3.1 กรอบและแนวคิดของการศึกษา

รูปที่ 3.1 กรอบแนวคิดในการศึกษา

จากกรอบแนวคิดในการศึกษา การวัดศักยภาพในการให้บริการดูแลรักษาของสถานพยาบาลที่ให้บริการดูแลรักษาผู้ป่วยเอดส์ วัดจากจากความพึงพอใจของกลุ่มตัวอย่างที่มารับบริการในสถานพยาบาล ซึ่งแบ่งออกได้ 3 ด้าน คือ

1. ด้านบุคลากร ได้แก่

แพทย์ การให้บริการ คือ การต้อนรับด้วยอัธยาศัยดี เป็นกันเอง การบริการดูแลรักษาและติดตามผล รวมถึงระยะเวลาในการตรวจรักษา

เภสัชกร การให้บริการ คือ การต้อนรับด้วยอัธยาศัยดี เป็นกันเอง ให้คำแนะนำเรื่องยา การจ่ายยา รวมถึงระยะเวลาในการตรวจรักษา

พยาบาล การให้บริการ คือ การต้อนรับด้วยอัธยาศัยที่ดี เป็นกันเอง ให้ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับโรค การรักษาและการปฏิบัติตัว การติดตามความต่อเนื่องในการรักษา เช่น เชื่อมบ้าน/โทรศัพท์ มีสิ่งสนับสนุนในการกินยา เช่น คล้ายยา สมุดบันทึกการกินยา นาฬิกา รวมถึงระยะเวลาในการตรวจรักษา

เจ้าหน้าที่ห้องปฏิบัติการ การให้บริการ คือ การต้อนรับด้วยอัธยาศัยที่ดี เป็นกันเอง การเจาะเลือดและตรวจทางห้องปฏิบัติการ รวมถึงระยะเวลาในการตรวจรักษา

แกนนำผู้ติดเชื้อ การให้บริการคือ การให้คำปรึกษา/ให้ข้อมูลในการดูแลตัวเองอย่างครอบคลุมในทุกด้าน การทำกิจกรรมกลุ่ม รวมถึงการเยี่ยมบ้าน

2. ด้านสถานที่ ได้แก่ เป็นสถานที่ใกล้บ้าน มีชีวิตเป็นส่วน มีป้ายบอกชัดเจน เข้าถึงง่ายและสะดวก สะอาด เหมาะสม มีที่นั่งรอรับบริการเพียงพอ และมีสถานที่สำหรับดำเนินกิจกรรมกลุ่มผู้ติดเชื้อ

3. ด้านระบบบริการ ได้แก่ การซักประวัติ การตรวจร่างกาย ระบบรักษาความลับ

3.2 ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ศึกษา

จากการศึกษาข้อมูลของกลุ่มตัวอย่างที่มารับบริการดูแลรักษาของโรงพยาบาลชุมชนในจังหวัดเชียงใหม่ พบว่า โรงพยาบาลชุมชนที่ให้บริการทั้งหมดมีจำนวน 22 แห่ง มีคนไข้ที่ขึ้นทะเบียนทั้งหมด 3,006 คน ซึ่งผู้ศึกษาได้เลือกโรงพยาบาลที่มีประชากรมารับบริการมากที่สุดอันดับที่ 1 และ 2 พร้อมทั้งพิจารณาจากจำนวนเตียงที่ให้บริการคนไข้และความแตกต่างของคลินิกที่ให้บริการดูแลรักษาในโรงพยาบาล จากข้อมูลทั้งหมด จึงเลือกประชากรที่จะศึกษาจากโรงพยาบาลจำนวน 2 แห่ง คือ โรงพยาบาลสันป่าตองที่มีคลินิกเรารักสุขภาพในการให้บริการดูแลรักษา และโรงพยาบาลฝางที่มีคลินิกให้คำปรึกษาในการให้บริการ ส่วนกลุ่มตัวอย่างในการศึกษาจะเลือกจากผู้ป่วยที่มารับบริการดูแลรักษาของคลินิก ทั้ง 2 แห่ง สุ่มตัวอย่างจากกลุ่มผู้ป่วยเอดส์ที่มารับบริการ

ของแต่ละโรงพยาบาล แห่งละ 100 คน รวมจำนวน 200 คน ซึ่งกลุ่มตัวอย่างที่เลือกมาจะต้องมารับบริการดูแลรักษาในโรงพยาบาลแล้วอย่างน้อย 1 ปี มีอายุตั้งแต่ 20 ปีขึ้นไป และการเก็บข้อมูลจะสุ่มตัวอย่างแบบบังเอิญ (Accidental Sampling) ของกลุ่มตัวอย่างที่มารับบริการดูแลรักษาในคลินิกของโรงพยาบาลทั้ง 2 แห่ง ดังตารางที่ 3.1

ตารางที่ 3.1 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ต้องการศึกษา

โรงพยาบาล	ประชากร (คน)	กลุ่มตัวอย่าง (คน)
สันป่าตอง	527	100
ฝาง	291	100
รวม	818	200

ที่มา : สำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ (2551)

3.3 วิธีการศึกษาและการวิเคราะห์

1. การศึกษาเปรียบเทียบระบบการจัดการในการให้บริการดูแลรักษาผู้ป่วยเอดส์ของโรงพยาบาลสันป่าตองและโรงพยาบาลฝาง ในด้านบุคลากร ได้แก่ แพทย์ เภสัชกร พยาบาล เจ้าหน้าที่ห้องปฏิบัติการ แกนนำผู้ติดเชื้อ ด้านสถานที่ ด้านระบบบริการ เพื่อให้ทราบถึงความแตกต่างและผลต่อความพึงพอใจของกลุ่มตัวอย่างในการมารับบริการดูแลรักษา

2. การวิเคราะห์ศักยภาพในการให้บริการดูแลรักษาผู้ป่วยเอดส์นั้น จะวัดจากความพึงพอใจของกลุ่มตัวอย่างที่มารับบริการดูแลรักษาในสถานบริการพยาบาลทั้ง 2 แห่ง ซึ่งแบ่งออกเป็น 3 ด้าน คือ

- 1) ด้านบุคลากร ได้แก่ แพทย์ เภสัชกร พยาบาล เจ้าหน้าที่ห้องปฏิบัติการ แกนนำผู้ติดเชื้อ
- 2) ด้านสถานที่ ได้แก่ สถานที่ใกล้บ้าน สถานที่มีจิตเป็นสัดส่วน สถานที่มีป้ายบอกชัดเจน สถานที่เข้าถึงง่ายและสะดวก สถานที่สะอาดเหมาะสม สถานที่นั่งรอรับบริการเพียงพอ และสถานที่สำหรับดำเนินกิจกรรมกลุ่มผู้ติดเชื้อ
- 3) ด้านระบบบริการ ได้แก่ การซักประวัติ การตรวจร่างกาย ระบบรักษาความลับ

ซึ่งวิธีการวัดระดับความพึงพอใจของผู้ป่วยเอดส์ต่อการให้บริการด้านต่าง ๆ ของคลินิกในโรงพยาบาล ทั้ง 2 แห่ง แบ่งระดับความพึงพอใจ โดยใช้มาตราวัดของลิเคิร์ต สเกล (Likert's Scale) ซึ่งมีเกณฑ์การให้คะแนนในแต่ละระดับ ดังนี้

ค่าคะแนน	ระดับความพอใจ
3	มาก
2	ปานกลาง
1	น้อย

เกณฑ์การแปลความหมาย

ช่วงคะแนนเฉลี่ย	ระดับความพอใจ
2.36 – 3.00	มาก
1.66 – 2.35	ปานกลาง
1.00 – 1.65	น้อย

นอกจากนั้น จะวัดความแตกต่างของความพึงพอใจในการมารับบริการดูแลรักษาของกลุ่มตัวอย่างของคลินิกทั้ง 2 แห่ง ในแต่ละด้าน โดยใช้ค่า t-test

3.4 ข้อมูลที่ใช้ในการศึกษา

การศึกษานี้ จะดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลมาจากแหล่งข้อมูล 2 แหล่ง คือ

1. ข้อมูลปฐมภูมิ (Primary data) ได้จากการออกแบบสอบถาม กลุ่มตัวอย่างที่มารับบริการดูแลรักษาในคลินิกเรารักสุขภาพของโรงพยาบาลสันป่าตอง คลินิกให้บริการปรึกษาของโรงพยาบาลฝาง และจากการสอบถามเจ้าหน้าที่ที่รับผิดชอบงานโรคเอดส์ของโรงพยาบาลทั้ง 2 แห่ง ถึงระบบการให้บริการดูแลรักษาผู้ติดเชื้อผู้ป่วยเอดส์ของแต่ละคลินิก

2. ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary data) ได้จากการศึกษาจากหนังสือ เอกสารประกอบ รายงานต่าง ๆ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนการสืบค้นข้อมูลทางอินเทอร์เน็ต ผ่านเว็บไซต์ต่าง ๆ เพื่อให้เข้าใจถึงความหมาย วิธีการดำเนินงาน ตลอดจนความรู้อื่นๆ ที่เกี่ยวข้องจากเจ้าหน้าที่ที่รับผิดชอบงานเอดส์ของโรงพยาบาลและเครือข่ายผู้ติดเชื้อของโรงพยาบาลสันป่าตองและโรงพยาบาลฝาง

3.5 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา คือ แบบสอบถาม (Questionnaire) ที่ใช้วัดความพึงพอใจของกลุ่มตัวอย่างที่มารับบริการดูแลรักษาในคลินิกเรารักสุขภาพของโรงพยาบาลสันป่าตองและคลินิกให้คำปรึกษาของโรงพยาบาลฝาง